

УДК 631.362

ДО ЗАСТОСУВАННЯ СОРТУВАЛЬНИКА ДЛЯ РОЗДІЛЕННЯ НАСІННЯ ГРЕЧКИ НА ФРАКЦІЇ ЗА РОЗМІРАМИ

Кириченко Р.В., Ткачов А.А.

(Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка)

Як би не була порівняно – однорідна і добре підібрана партія зерна, вона завжди містить зерна різних розмірів [1]. Це викликає необхідність сортування її за розмірами на декілька фракцій для того, щоб підвищити ефект основної технологічної операції – лушення. Чим точніше розсортовано зерно за розмірами, тим вищий ефект роботи лушильних машин, функціонально пов'язаних з сортувальними.

При лушенні більш крупного насіння (у вальцедековому верстаті, шелушильному поставі) потрібні великі відстані між робочими органами машини, ніж при лушенні дрібних. Переробка несортованої суміші при однаковій відстані між робочими органами приводить до надмірної дії на ядро крупного насіння і дати незначний ефект лушення при переробці дрібного насіння [2]. В першому випадку руйнується ядро, виходить багато мучки, знижується вихід крупи, отже, зростають втрати виробництва, в другому – виходить багато не лушеного насіння, в зв'язку, з чим доводиться повторювати операцію лушення. Для лушення насіння дрібних фракцій затрачують більше зусиль, ніж при лушенні крупних фракцій тієї ж партії, і дрібне насіння доводиться піддавати додатковій обробці. При переробці некаліброваного насіння виникає необхідність зайвий раз піддавати сумісній обробці суміш лушених ядер з нелушеними дрібними витратами, це збільшує вихід роздробленого насіння і мучки.

Технологічний ефект сортування (калібрування) залежить від багатьох факторів [3]: фізико-механічних властивостей та форми насіння сортованої культури, параметрів решета та характеру руху, кількості насіння, що просівається через решето, умов роботи сортувальника.

Список літератури:

1. Заїка П.М. Теорія сільськогосподарських машин [Текст]. Т. III. Розділ 7. Очистка і сортування насіння. Навчальний посібник / П.М. Заїка – Харків: Око, 2006. – 450 с.
2. Машини та обладнання переробних виробництв [Текст]: Навч. посібник / О.В. Дацишин, А.І. Ткачук, Д.С. Чубов та ін.; За ред. О.В. Дацишина – К.: Вища освіта, 2015. – 159 с.
3. Михайлов А.Д. Машини, агрегати та комплекси для післязбиральної обробки зерна і насіння [Текст] / А.Д. Михайлов, В.І. Пастухов, М.В. Бакум, Р.В. Кириченко – Харків, ХНТУСГ ім. П. Василенка, 2013. 95 с.